

Közéletünk hírei

A NÉMET KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTSEGE HAZÁNKBAN

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására hazánkba érkezett a Német Kommunista Párt küldöttsége. A kára vezeti.

CSEHSZLOVÁK KERESKEDELMI KORMÁNYKÜLDÖTTISÉG BUDAPESTEN

Az 1967. évi magyar—csehszlovák kereskedelmi megállapodás megkötésére irányuló tárgyalásokra csehszlovák kormánydelegáció érkezett Budapestre. A delegáció vezetőjét, Frantisek Mares külkereskedelmi miniszterhelyettesét, a Német Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára vezeti.

A BOLGÁR MEZŐGAZDASÁGI KÜLDÖTTISÉG A PARLAMENTBEN

Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön a Bolgár Népköztársaság földművelésügyi miniszterének vezetésével hazánkban tartózkodó bolgár mezőgazdasági küldöttséget.

KGST-ülésszak

A KGST vegyipari állandó bizottsága október 11-től 17-ig Berlinben megtartotta 26. ülészakát.

A bizottság egyebek között a szerves szintézis-termékek, a szintetikus kaucsuk, a gumiabroncs és műszaki gumicikk, a fotóipari és gyógyszeripari színezékek és közbensőtermékek, a szervetlen termékek és textilsegédanyagok, valamint mosószerek előállítására terén folytatott együttműködés további elmélyítésének kérdéseivel foglalkozott.

Az ülészakon jóváhagyták a bizottság 1967. évi szabványosítási munkatervét. (MTI)

Darvasi István

Békés egymás mellett élés — nemzeti függetlenség

A kik sokat foglalkoznak a kérdéssel, azt hihetnék, hogy a békés egymás mellett élés politikáját és annak a nemzeti függetlenségi mozgalmakkal való összefüggését már nem kell magyarázni: a tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy nem így van. Nemcsak ellenlábásainkkal kell vitatkoznunk, hanem állandóan újabb és újabb magyarázatra szorul a kérdés a kommunista mozgalom és általában a haladó emberek körében is. Az ellenvetések az egyik és a másik oldalról természetesen mások, ez azonban nem változtat azon, hogy a kérdésre újból és újból vissza kell térnünk.

A burzsoázia egy része ma már többször nyilatkozik úgy, hogy egyetért a békés egymás mellett élés politikájával, de rendszerint hozzáteszi azt is, hogy véleménye szerint ez a politika kizárja a nemzeti függetlenségi mozgalmak támogatását. A békés egymás mellett élés mindössze és legfeljebb annyit ért, hogy nem akar fegyveres konfliktust az Atlanti Szövetség és a Varsói Szerződés országai között, mert ez egyenlő lenne a tömegpusztító fegyverekkel megvívott világháborúval.

A kommunista mozgalom egyes körében ezzel szemben azt a nézetet vallják, hogy a békés egymás mellett élés politikája egyértelmű a nemzeti függetlenségi mozgalmak támogatásáról való lemondással, azaz, végeredményben a megalkuvás politikája.

A burzsoázia esetében a békés egymás mellett élés politikájának meghamisítási kísérleteiről van szó, azaz arról, hogy a világ országai legjobb esetben úgy éljenek együtt, ahogyan ma vannak, vagyis az egész világon megtorpanjon a szocialista forradalom lendülete, a nemzeti függetlenségi mozgalom terjedése megrekedjen.

A második esetben arról van szó, hogy egyes kommunisták, s azok csoportjai képtelenek megérteni, vagy — mert nem tudnak szabadulni a dogmatikus gondolkodástól — nem fogadják el a békés egymás mellett élés politikáját.

Mondanunk sem kell; az első esetben tudatos a hamisítás. Azt is hozzátehetjük, hogy a burzsoáziától nem is várható más.

A hamisításra szüksége van, hogy legalább ezzel a kétes és átlátszó módszerrel igazolhassa a gyarmatosítás, a neokolonializmus, a nemzeti függetlenségi harcok elleni fegyveres fellépés és a más államok belügyeibe való beavatkozás politikáját.

Az egyes kommunisták által képviselt, s előbb említett nézetet veszélytelennek szintén nem minősíthetjük. Ugyanis a demagógiának, az álforradalmiságnak, a kalandorkodásnak ad segítséget. Ahol termékeny talajra hull, ott nem segíti, hanem hátráltatja a nemzeti függetlenségi harcot, mert elszigeteli a szabadságukért küzdő népeket legfőbb támaszuktól, a nemzeti függetlenség és a társadalmi haladás fő erőitől, a szocialista országoktól.

Már a több mint egy évtizeddel ezelőtt lezajlott bandungi értekezlet és az államok közötti viszony ott elfogadott öt alapelve, a Panceva Sila is állást foglalt a népek nemzeti függetlensége, a határok sérthetatlensége, a belügyekbe való be nem avatkozás mellett, és kimondta: egyetlen nép sem korlátozható abban, hogy maga válassza meg állami és társadalmi berendezkedését. A szocialista országok melegen üdvözölték a bandungi értekezlet határozatait, mert ezek az elvok teljes mértékben összhangban vannak a békés egymás mellett élés politikájával. Összhangban vannak, de nem merítik ki annak teljes tartalmát. Az mélyebb, szélesebb az öt bandungi elvvel.

A különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének politikája Leninről származik és tudományos alapokon nyugszik. Kiinduló pontja az, hogy mivel a szocialista forradalom nem győz egyszerre az egész világon és a forradalmat egyetlen népre sem lehet kívülről rákényszeríteni, a különböző társadalmi rendszerű országok előreláthatólag hosszabb időn át léteznek majd egymás mellett. Minthogy pedig a párhuzamos létezés nem lehet az állandó háború állapota, békének kell lenni. Ez mind a győztes szocializmusnak, mind a még tőkés rendszerben élő népeknek érdeke. A győztes szocialista forradalom — egyebek között — a nemzeti függetlenség és a társadalmi haladás első valódi megoldásával példát adott a függetlenségükért küzdő népeknek, azóta pedig tettekkel fejezi ki szolidaritását irántuk. A békés egymás mellett élés ma a nemzetközi osztályharc egyik formája. Erősíti a haladást, a szocializmus pozícióit és így állandóan közelebb hozza a nemzeti függetlenségnek a gyarmatosítás, a szocializmusnak a kapitalizmus feletti világmeletét győzelmet.

A békés egymás mellett élés politikája államközi viszonyra vonatkozik és azt jelenti, hogy az államok tudomásul veszik egymást úgy, ahogy vannak, tudomásul veszik azt a kormányt, amely a másik országban hatalmon van. Hogy a társadalmi rendszer milyen, az kizárólag az adott ország lakosságára tartozik és teljes mértékben belügy.

A szocialista országok következetesen tartják magukat ehhez az állásponthoz, az imperialisták viszont, éppen a békés egymás mellett élésre való hivatkozással, veszik meg magát a békés egymás mellett élést. Jogot formálnak arra, hogy meghatározzák, milyen legyen a társadalmi rend abban az országban, amellyel „hajlandók” együtt élni, sőt, be is avatkoznak annak érdekében, hogy egyes országokban megteremtse az amerikai értelmezésű együttélés belpolitikai feltételeit. Másfelől nem egyszer halljuk tőlük, hogy fenn kell tartani a világon a status quot. Ezen azt értik, hogy a gyarmatok maradjanak gyarmatok, a befolyási övezetek befolyási övezetek, és a kapitalizmus maradjon kapitalizmus ott, ahol még uralkodik. Ők tehát beavatkoznak a maguk érdekében, a népeknek viszont meg akarják tiltani, hogy cselekedjenek saját hazájukban, a saját érdekükben.

Ez ami még ennél is furcsább, és túrhetetlenebb; az imperialista országok, elsősorban az Amerikai Egyesült Államok nem állanak a Szovjetunióval és a szocialista országokkal kéri garanciát arra, hogy a status quo a világon nem változik. Így tehát a Szovjetunióval és a szocialista országokkal akarnak biztosítékot kapni arra, hogy sehol a világon nem lesz nemzeti függetlenségi harc és szocialista forradalom. Az imperialisták tehát nem ismerik el, hogy a népek maguk kívánják nemzeti függetlenségi harcukat, maguk csinálják a társadalmi forradalmat. Tudják ezt, de nem ismerik el, mert úgy vélik, elfogadhatóbbá teszik a közvélemény előtt a belügyekbe való imperialista beavatkozást, a haladó mozgalmak elleni fegyveres fellépést, ha propagandájukban arra hivatkoznak, hogy egy másik hatalom külső beavatkozása ellen nyújtanak védelmet.

A békés egymás mellett élés lenini politikájából épp ennek a fordítottja következik. A kommunisták azon a nézetben vannak, hogy a történelmet senkinek nincs joga megállítani. Elutasítanak mindenféle politikai és társadalmi status quotot abban az értelemben, ahogyan azt az imperialisták felfogják. Az osztályvallásból az következik, hogy a szocializmus és a nemzeti függetlenség erői egy tapodtat sem adnak fel a már elfoglalt állásaikból és nem mennek bele abba sem, hogy a kapitalista rendszer, a gyarmatosítás a status quo címen védelmezní próbálja a maga osztályállásait és meggátolja a népeket abban, hogy éljenek elidegeníthetetlen jogaikkal.

A békés egymás mellett élés politikája magában foglalja a bandungi értekezleten elfogadott öt alapelvet, a Panceva Silát, azaz a népeknek a szuverenitáshoz, belügyeik önálló intézéséhez és társadalmi rendszerük szabad megválasztásához való jogát. A Szovjetunió és a többi szocialista ország küzd azért, hogy rákényszerítse az imperialistákra a békés egymás mellett élésnek a teljes és egyedül helyes értelmezését. Emellett a szocialista országok nem titkolják, hogy nemcsak erkölcsileg, de cselekvőleg is szolidaritást vállalnak a nemzeti függetlenségükért küzdő népekkel. Sohasem avatkoznak azonban abba, hogy a függetlenné vált népek milyen társadalmi rendszert választanak. Ha úgy döntenek, hogy a fejlődés nem kapitalista újtára lépnek, megadják nekik ehhez a tőlük telhető anyagi és erkölcsi segítséget.

A békés egymás mellett élés politikájának fő célja egy harmadik világháború katasztrófájának a két világháború nukleáris és termionukleáris fegyverekkel megvívott háborújának megakadályozása; a béke, az általános és teljes leszerelés. Ilyen háború közepette sem nemzeti függetlenségről, sem békés gyarmatokról nem lehet szó. E veszély kiküszöbölése és a békés egymás mellett élés politikájának érvényesítése tehát a legkedvezőbb feltételeket teremti a népek nemzeti függetlenségi harca számára. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a második világháború után, a szocialista világháború létrejöttének és az erőviszonyok fokozatos eltolódásának hatására, alapvetőleg a békés egymás mellett élés viszonyai között győzött sok nép függetlenségi harca és széthullott a gyarmati rendszer.

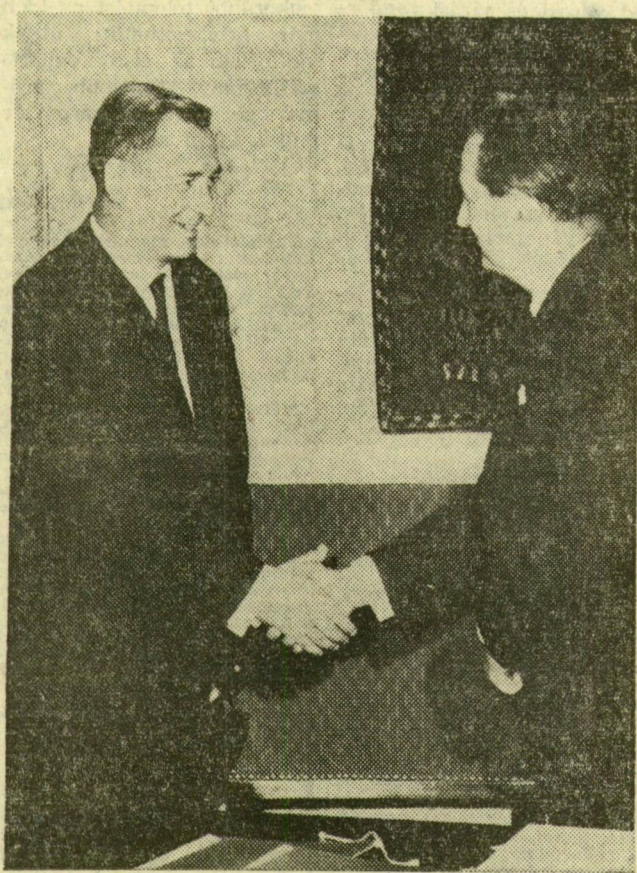
Gazdagodó együttműködés a szegedi és az újvidéki egyetem között

Aláírták a jövő évi közös munka programot

A Szegedi József Attila Tudományegyetem és az Újvidéki Állami Egyetem között ez év májusában megkötött barátsági és együttműködési szerződés alapján a két felsőoktatási intézmény megbízottai kidolgozták az 1967. évre szóló közös munkatervet. A dokumentumot tegnap este dr. Szabó Zoltán akadémikus, a József Attila Tudományegyetem rektora és az újvidéki egyetem városunkban tartózkodó küldöttségének vezetője, dr. Ladiszlav Koncsar prorektor írták alá a szegedi egyetem rektori hivatalában. Az ünnepélyes aktuson részt vettek a jugoszláviából érkezett delegáció, valamint a József Attila Tudományegyetem rektori tanácsának tagjai is.

A munkaterv szerint 1967-től megindítják és rendszeresítik a két egyetem életét tükröző kiadványok cseréjét. Ezt kiterjesztik a tanrendek, az oktatási programok, tantervek, évkönyvek, továbbá a tudományos kutatások eredményeit tartalmazó különböző írásos anyagok kölcsönös megküldésére. A baráti egyezménynek megfelelően rendszeressé teszik az oktatók cseréltogatásait, amelyeket előadások megtartásával kötnék össze. A referátumok, a kutatási eredmények ismertetésén túl oktatáspolitikai és oktatásmódszertani kérdéseket ölelnek majd fel.

Tervezik, hogy különféle jelentősebb rendezvényekre, tanácskozásaira kölcsönösen meghívják a baráti egyetemeken képviselőit. A két intézmény vezetői támogat-

(Somogyiné felvétele)

Dr. Szabó Zoltán (jobbrol) és dr. Ladiszlav Koncsar a közös munkaprogram aláírása után

ják az ifjúsági- és a dolgozók szervezeteinek fokozott együttműködését, többek között a hallgatócserét is. Meg kívánják szervezni például a földrajz szakos növendékek közös terepgyakorlatát. Le-

hetőséget kívánnak teremteni a kutatási programok ki-

cserélésére és az adott kere-

tek között a kutatómunka

összehangolására is.

Tanácskozik az európai költők nemzetközi konferenciája

Égész napos tanácskozással folytatódott csütörtökön az európai költők nemzetközi konferenciája. Két téma került ezúttal napirendre: *hogyan tükrözi a ma költészete korunk társadalmi valóságát, továbbá, miképpen nyilvánulnak meg — részint önállóan, részint pedig egymásra hatásokban — a hagyományos és a modern kifejezési formák napjaink lírájában.*

Dr. Nagy Péter irodalomtörténész elnökölt a délelőtti ülésen, amelyen így alakult a felszólalók sora: Forbáth Imre csehszlovákiai magyar író, Miron Radu Paraschivescu Romániából, a svéd Artur Lundkvist, a francia Guille-
vic, Simon István, Dora Teitelboim — Franciaországban élő jiddis költő — majd Boldizsár Iván, s végül az olasz küldöttségből Angelo Mataricchia. Sok szempontú elemzését és megvilágítását adták a költészet és a költők társadalmi jelentőségének a témában felszólaló külföldi és magyar küldöttek. A költők nemcsak saját népük-höz szólnak anyanyelvükön, hanem a műfordítók jóvoltából párbeszédre léphetnek. Ezt a gondolatot erősítették meg Artur Lundkvist szavai is: egy-egy nép költészetének, ha az igazán értékes költé-

zetté akar válni, nemcsak nemzetinek kell lennie, hanem fő tartalmában nemzetközinek, egyetemesnek is. A távlatot az egyik felszólaló így csillantotta fel tömör fogalmazásban: „Hiszek az emberiség felemelkedésében, a boldog jövőhöz vivő egymásra találásban, amely olyan kort hoz számunkra, amelyben minden nép szellemi hagyatéka, kulturális kincse az egész emberiség kincsévé válik, mindenkinek javát szolgálja”.

Érdekes fejezete volt a véleménycserének a költészet, egyáltalán az irodalom szélesedő, új formákat öltöztetése, a közönség, a társadalom felé. Nevezetesen a modern tömegközlelési eszközök, a rádió a film, a televízió lehetőségei, amelyekkel élvezési tömegek szellemi táplálékává tehető minden író

és költő alkotása, mégpedig az emberek művelődésére fordítható szabad idejének nagyon is ésszerű kihasználásával.

A délutáni ülésen Simon István elnökölt, Kassák Lajos, Alekszander Gerov, Ungvári Tamás, Radó György, Alekszej Szurkov, majd Vihar Béla, Zvonimir Golob horvát költő és Cs. Szabó Béla voltak a felszólalók.

A felszólalók rámutattak arra, hogy a költőknek, ha valóban költő két úr szolgálatában kell állania. És ez a két dolog: az igazság és az anyanyelv. Őreg hiba lenne azt gondolni, hogy a költészet a szavakkal való büvéskedéstől, a minél nyakatekertebb kifejezés-tenyésztéstől lesz modern. Az a modern vers, amelyet megért a modern kor embere, mert az ő életéről, gondjairól, érzéseiről, vágyairól szól megfogalmazásában, kifejezéseiben olyan értelmesen, mint amilyen mély értelmű van ezeknek a megverselni kívánt tartalmaknak.